

Zprávy z OECD - Odpovědnost podniků při ochraně životního prostředí

19. 03. 2024

15. 3. 2024 - Vlády 51 zemí adresují podnikům aktualizovaná doporučení v oblasti odpovědného chování. Jejich cílem je podpořit pozitivní přínos podniků v hospodářské, environmentální a sociální oblasti a minimalizovat nepříznivé dopady, které mohou souviset s provozem, výrobky a službami podniků.

Cílem aktualizace je podpořit odpovědný obchod a investice a tím znásobit jejich přínosy k udržitelnému rozvoji. Doporučení se týkají všech klíčových oblastí podnikatelské odpovědnosti, včetně pracovních práv, životního prostředí, úplatkářství, zájmů spotřebitelů, zveřejňování informací, využívání technologií, hospodářské soutěže nebo zdanění.

Rostoucí společenské a spotřebitelské povědomí, preference a nároky v oblasti životního prostředí a zdraví čelí investiční/výrobní/distribuční/prodejní realitě, kde je prvním parametrem pro nákup cena a kde udržitelnost (či u potravin např. výživová hodnota) figurují až na nižších příčkách. Proto vlády podporují prostředí, kde se investuje a vydělává odpovědně, s ohledem na dlouhodobé hodnoty (nejen okamžité finanční výsledky) a na pokrytí i závažných problémů v lidskoprávní a environmentální oblasti, na udržení funkčních vztahů s byznysovými partnery (včetně podpory malých firem) a ochranu schopností subjektů/systémů zmírňovat negativní jevy při transformačních změnách. Očekává se, že podniky budou provádět hloubkovou kontrolu environmentálních dopadů a obchodních vztahů souvisejících s používáním jejich produktů a služeb, že budou rizikové osoby a skupiny lépe chráněny, že podniky budou jednat v souladu s dobrou obchodní/marketingovou praxí, budou realizovat kroky ke snížení rizik elektronického obchodu (aby úroveň ochrany spotřebitele nebyla nižší než úroveň poskytovaná tradičnějšími formami obchodu, a to i pokud jde o bezpečnost a soukromí) nebo že veškerá tvrzení ohledně udržitelnosti produktů/služeb (např. o energetické účinnosti, stupni recyklovatelnosti, trvanlivosti, opravitelnosti výrobků, nebo v případě potravin o zemědělských výrobních postupech a výživových vlastnostech) budou zakládat na náležitých důkazech, řádných testech či ověřeních.

S technologickým vývojem, strategickými partnerstvími (kdy mezinárodní obchod a investice prohlubují vazby mezi zeměmi a regiony) a užšími vztahy se smluvními partnery se hranice podniku a jeho odpovědnosti mají tendenci stírat. Z pohledu vlád je proto při aplikaci doporučení rozhodující mezinárodní povaha činnosti podniku a jeho obchodní činnost, nikoli přesná definice podniku (může se jednat o mateřské společnosti stejně jako místní dceřiné subjekty) nebo vlastnictví (soukromé, státní i smíšené). Uvedená doporučení jako jediný mezinárodní nástroj odpovědného chování podniků zahrnují také vnitrostátní prováděcí mechanismus – tzv. národní kontaktní místo (NKM) pro odpovědné chování podniků. NKM disponuje mandátem pro mediaci (mimosoudní mechanismus pro podávání stížností) a slouží jako fórum pro diskusi (o povinných přístupech vyžadovaných vládami v oblasti odpovědnosti, možnostech dobrovolných přístupů, nebo o různých formách budování kapacit). Vlády posilují tyto agentury a specifikují jejich povinnosti, včetně alokace finančních a personálních kapacit s cílem harmonizace iniciativ odpovědného chování podniků na vnitrostátní i mezinárodní úrovni. Zveřejnění přehledu kroků pro zajištění náležité environmentální péče v zemědělsko-potravinářských dodavatelských řetězcích představuje další formu podpory podnikům při posilování odpovědnosti v ekonomice.

Mgr. Radek Stránský

Odbor pro vztahy s EU a zahraničně obchodní spolupráci, MZe